

För kännedom:
Kommunfullmäktige

Revisionsplan 2021

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med Kommunallagen prövar revisorerna om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Som underlag för sitt arbete genomför revisorerna årligen en riskanalys. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot. Riskanalysen och prioriteringarna syftar även till att minimera revisorernas risk att göra felaktiga uttalanden i revisionsberättelsen. Riskanalysen ämnar också minimera revisionsrisken, alltså att revisorerna granskar det som är mindre väsentligt.

I revisionsplanen sammanfattar revisorerna sina överväganden och planering av arbetet varje år. Revisionsplanen kan se som revisorernas verksamhetsplan.

Som en del i revisorernas strävan om öppenhet och kommunikation kring revisionens roll och ansvar överlämnar revisorerna härmed revisionsplanen för 2021 till kommunfullmäktige för kännedom.

Strängnäs 2021-01-20

För revisorerna i Strängnäs kommun

Kjell Oretorp
Ordförande

Stefan Behrnetz
Vice ordförande

Signatursida

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande undertecknare:

Namn	STEFAN BEHRNETZ
Datum & Tid	2021-01-25 13:49:29 +01:00
Identifikationstyp	Svensk e-legitimation
Identifikations-id	_076a735ad7c7a4dbfa195f56be5c824f9a

Namn	Kjell Gunnar Oretorp
Datum & Tid	2021-01-27 10:11:16 +01:00
Identifikationstyp	Svensk e-legitimation
Identifikations-id	_092cdf45f4137932129ab35cb1ee8295c9

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Strängnäs kommuns revisorer

Risakanalys och revisionsplan

FASTSTÄLLD 2021-01-20

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Revisionsuppdraget är definierat i kommunallagens (KL), tolfte kapitel. Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer enligt Kommunallagen (hel- och delägda bolag), även verksamheten i de juridiska personerna.

Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna ska granska och pröva enligt *god revisionssed*. God revisionssed är inte reglerad i lag eller föreskrift eller på annat sätt fastställd av en myndighet. Den formas och utvecklas successivt över tiden i det praktiska revisionsarbetet.

Revisorerna lyder direkt under kommunfullmäktige med ett årligt anslag. För revisorerna gäller ett av kommunfullmäktige fastställt *reglemente*.

Revisorerna har interna sammanträden och träffar med kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och nämnderna. Möten hålls också löpande med ledande tjänstemän. Revisorerna fortbildar sig bl.a. genom riktade utbildningsinsatser, studiebesök, deltagande i seminarier, konferenser och erfarenhetsutbyten med andra kommuner och Regioner.

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. Revisionsprocessen är uppdelad i fyra delar – *planera, granska, bedöma och avrapportera*. Revisorerna har ansvar för hela revisionsprocessen och beställer de granskningar m.m. som ska genomföras av de sakkunniga.

Revisorernas uppdrag forts

Med resultatet av årets granskning som grund prövar revisorerna om styrelsen och nämnderna har fullgjort sina uppdrag. Under denna process beaktar revisorerna information som inhämtas från andra revisorer inom kommunens verksamhet – lekmannarevisorer/revisorer och yrkesrevisorer i kommunala företag, revisorer i kommunalförbund och finansiella samordningsförbund med flera. Informationen har betydelse för att revisorerna ska kunna pröva med en helhetssyn dvs. hela den kommunala verksamheten.

Revisorernas uppfattning i ansvarsfrågan förmedlas till fullmäktige i form av ett särskilt uttalande i revisionsberättelsen. Revisorerna prövar ansvaret såväl kollektivt, dvs. för hela styrelsen eller nämnden, som individuellt för enskilda ledamöter. Det kollektiva ansvaret är utgångspunkten.

Övergripande riskanalys

Övergripande riskanalys

I enlighet med vad som framgår av "God revisionsred i kommunal verksamhet" så är det revisorerna som ansvarar för risk- och väsentlighetsbedömningen. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot. Riskanalysen och prioriteringarna syftar även till att minimera revisorernas risk att göra felaktiga uttalanden i revisionsberättelsen. Riskanalysen ämnar också minimera revisionsrisken, alltså att revisorerna inte granskar det som är mest väsentligt.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har definierat *risk* enligt följande: "En risk är en oönskad händelse som vi kan bedöma sannolikheten för att den ska inträffa. En risk är också en handling/brist på handling av styrelse eller nämnd som påverkar kommunen/invånarna/personalen negativt". SKR använder vidare begreppet *väsentlighet* som "värdet av en identifierad risk". Dessa definitioner är utgångspunkten för revisorernas analys.

För att revisorerna ska kunna genomföra en riskvärdering av händelser som kan påverka, hindra eller hota måluppfyllelsen inom den kommunala verksamheten är det av vikt att en riskinventering genomförs. Inventeringen innefattar såväl interna som externa faktorer såsom omvärldsförändringar, väsentliga händelser inom kommunen, intern kontroll, samverkan med närliggande kommuner, resultatet av tidigare års fördjupade granskningar inklusive granskning av årsbokslut och delårsbokslut samt övergripande finansiell analys. Omnämnda faktorer tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål.

Syftet med riskanalysen är således att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i kommunen. Olika perspektiv kan också anläggas så som hållbarhet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Granskningen riktas mot väsentliga områden med högre risk utifrån perspektiven styrning, kontroll, effektivitet och kvalitet.

Inventeringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning (se bild om Omvärldsanalys och Förändringar i lagstiftningar). Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner, länet och riket.

Riskinventeringen är ett stöd i arbetet med att planera framtida revisionsinsatser och på vilket sätt granskning ska ske av identifierade områden. Inventering ska även fungera som ett stöd till revisionen i kontakt med styrelse, nämnder och förvaltningar.

Utifrån riskinventeringen, annan kunskapsinhämtning och information från förtroendevalda och tjänstemän, bedömer därefter de förtroendevalda revisorerna identifierade risker utifrån sannolikheten att de inträffar och vilken konsekvens de får. Detta bidrar till väsentlighetsanalysen. Värdering av sannolikhet utgår i stor utsträckning från bedömning av kvaliteten i styrelsens och nämndernas egen omvärldsbevakning, riskanalys och interna styrning och kontroll. På sidan 11 finns en mer ingående beskrivning kring hur klassificeringen av risker har skett.

Övergripande omvärldsanalys

En kvalificerad omvärldsanalys leder till ökad medvetenhet, bättre handlingsberedskap, framförhållning och flexibilitet. Nedanstående analyser bygger på SKR:s Ekonomirapport oktober 2020.

Kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet

Den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning innebär utmaningar för ekonomi och rekrytering. Antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar mer än antalet personer i yrkesför ålder, som ska ansvara för bemanning av välfärdstjänster. Mycket talar för att bemanningen fortsatt inte har möjligheten att öka i takt med välfärdsbehoven. SKR bedömer det viktigt att planera för den demografiska utvecklingen, exempelvis är det viktigt att flera arbetsföra personer är anställningsbara.

Samhällsekonomin

Vårens stora konjunktursfall drabbade världens ekonomi kraftigt under 2020. SKR bedömer dock att den makroekonomiska bottenpunkten är förbi. Trots starkare ekonomisk återhämtning än beräknat förväntas lågkonjunkturen kvarstå i Sverige till 2024. Dock förväntas viss återhämtning av konjunkturen under 2021 och fortsatt tillväxt under 2022. SKR bedömer att skatteunderlaget blir lägre under 2021 än 2020 för att sedan öka. Skatteunderlagstillväxten beräknas ligga i relativ enlighet med de senaste konjunkturcyklernas genomsnitt.

Vad gäller den offentliga bruttoskulden för 2020 ökar den markant i jämförelse med 2019. Trots ökningen är den fortsatt relativt låg utifrån EU:s regler om bruttoskulden i relation till BNP.

Vad gäller de svenska kommunernas ekonomi var 2019 års resultat genomsnittligt i relation till de senaste 10 åren. SKR bedömer att resultatet för 2020 blir positivt med många kommuner som redovisar ett överskott. Överskotten beror till stor del på stora statliga bidrag med anledning av Coronapandemin. Kalkylerna för 2021 visar relativt goda förutsättningar.

Flyktingmottagandet

Kostnader relaterade till flyktingmottagande och immigrationens effekter har påverkat kommuners utveckling stort de senaste åren. Dessa kostnader beräknas kontinuerligt minska under perioden 2021-2023. Migrationen innebär en stor osäkerhet för befolkningsutvecklingen, 2020 har visat nedgångar som kan förväntas fortsätta.

Övrigt

SKR lyfter även fram följande aspekter i ekonomirapporten:

- En beräknat fortsatt hög investeringstakt. Dock minskar var sjätte kommuns investeringar för 2020 till följd av covid-19.
- Kommuner redovisar en rekordstor sjukfrånvaro, dock har statliga tillskott ersatt detta.
- Vikten av att effektivisera för att kunna möta den demografiska utvecklingens effekter. Många kommuner har inlett arbeten med detta.
- Komplexiteten med ökad centraliserad styrning.
- Ökningstakten för regionernas nettokostnader har dämpats de senaste åren och under 2020 men det beräknas sedan vända.

Övergripande omvärldsanalys - förändrad lagstiftning

Ändring i lagen om kommunalekonomisk utjämning (2004:773)

(Trädde i kraft 1 januari 2020)

Lagändringen syftar till att skapa mer likvärdiga ekonomiska förhållanden för kommuner och regioner. Förändringen innebär att det kommunala kostnadsutjämningsystemet ska ta strukturella skillnader mellan kommuner och regioner i beaktning och bidra till mer likvärdiga förutsättningar. Förändringarna grundas till stor del i att systemet uppdateras för att få en högre grad av aktualitet. Förändringarna syftar till att stärka systemets grundprincip gällande att utjämningen ska baseras på opåverkbara och strukturella faktorer, exempelvis befolkningsstruktur och geografiska förutsättningar. Förändringen innebär att utjämningen förstärks utifrån faktorer som är bland annat socioekonomiska.

Ändring i bidragsbrottslagen (2007:612) och lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystem (2008:206)

(Trädde i kraft 1 januari 2020)

Lagändringen innebär att bidragsbrottslagen utvecklas till att inkludera stöd, bidrag och ersättningar beslutade av Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller en kommun och gäller en enskild person men som utbetalas till någon annan än den enskilde, exempelvis ett företag. Vidare utvecklas underrättelseskyldigheten vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystem till att inkludera utvalda ersättningar som gäller en enskild person men som utbetalas till någon annan.

Ändring i lagen om anställningsskydd (1982:80)

(Trädde i kraft 1 januari 2020)

Lagändringen innebär att anställningsskyddet förlängs till när arbetstagaren fyllt 68 år, arbetstagaren får rätten att behålla sin anställning till dess. Därefter har arbetsgivaren möjligheten att säga upp arbetstagararen genom ett förenklat uppsägningsförfarande. I övrigt innebär förändringen att formen för att avsluta en anställning skriftligt när arbetstagaren uppnår åldersgränsen försvinner, vilket även formen av visstidsanställning för äldre arbetstagare gör.

Ändring i lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (1994:137) och i förordningen om mottagande av asylsökande m.fl. (1994:361)

(Trädde i kraft 1 januari 2020)

Lagändringen syftar till att begränsa rätten till dagsersättning för asylsökande som väljer att bosätta sig i ett område med socioekonomiska utmaningar. Asylsökande ska inte ha rätt till dagsersättning eller särskilt bidrag. Anledningen till förändringen är att ett större antal asylsökande ska välja att bosätta sig där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande.

Ändring i skollagen (2010:800)

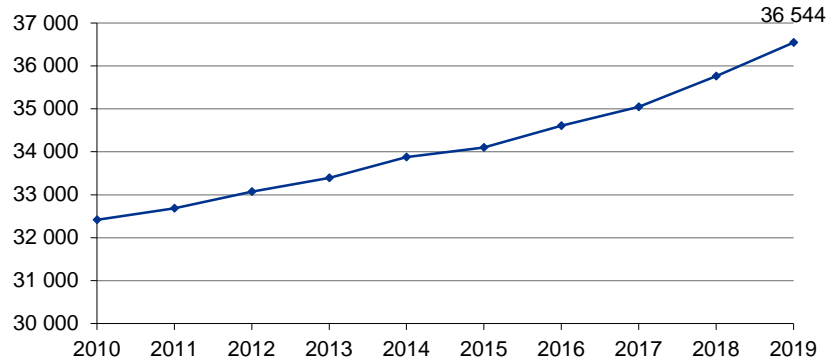
(Trädde i kraft 1 juli 2020)

Lagändringen syftar till att Komvux i högre grad ska bidra till kompetensförsörjningen. Förändringen innebär att Komvux kompletteras i syfte att tydliggöra att utbildningen utgör en grund för kompetensförsörjningen till arbetslivet samt att den ska möjliggöra fortsatt utbildning.

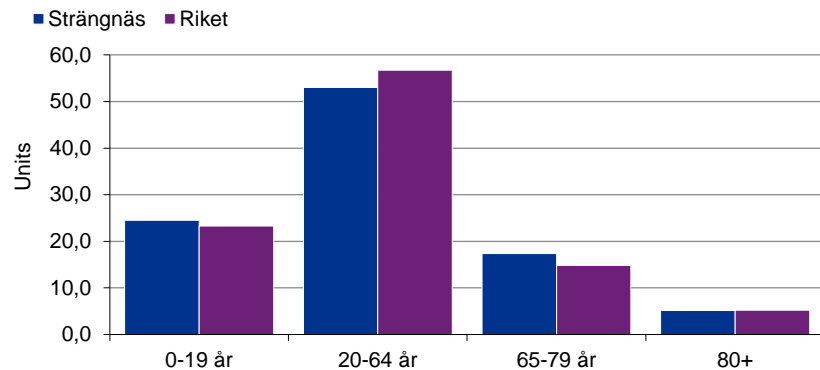

Omvärldsanalys ur Strängnäs kommuns perspektiv

Invånare totalt, antal

Befolkningen i Strängnäs kommun har ökat varje år och sedan 2010 så har befolkningsantalet ökat med 4 125 personer. År 2019 har Strängnäs en befolkningsmängd på 36 544 invånare.

Diagrammet visar andel invånare år 2019 utefter åldersgrupp.

Övriga nyckeltal	2017	2018	2019	Riket 2019
Arbetslöshet 18 – 64 år	5,6	5,1	5,1	5,7
Invånare 25 – 64 år med eftergymnasial utbildning	37,1	37,6	38,1	43,8
Utrikes födda 18 – 64 år	18,0	19,0	19,5	24,9

Strängnäs kommuns arbetslöshet ligger år 2019 på samma nivå som 2018 och jämfört med snittet i landet så ligger Strängnäs något lägre.

Andelen invånare med eftergymnasial utbildning har minskat något sedan 2018 och kommunens resultat ligger lägre än snittet i landet.

Andelen utrikes födda i kommunen har ökat något sedan föregående år, vilket är lägre än genomsnittet bland landets kommuner.

Ekonomiska nyckeltal	2011	2018	2019	Riket 2019
Nettokostnad som andel av skatt och generella statsbidrag	96,9	97,3	96,1	98,8
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel %	-1,5	-4,5	-7,1	-1,2
Soliditet inkl. pensionsåtagande	2,2	3,7	6,1	26,7

Nettokostnad som andel av skatt och generella bidrag visar i vilken mån skatteintäkter och generella stadsbidrag täcker de löpande kostnaderna. Strängnäs kommun ligger lägre än snittet bland landets kommuner.

Strängnäs totala nettokostnadsavvikelse ligger fortsatt lägre än referenskostnaden. Även rikssnittet ligger lägre än referenskostnaden.

Kommunens soliditet har ökat jämfört med tidigare år och Strängnäs ligger lägre än snittet i landet.

Omvärldsanalys ur Strängnäs kommuns perspektiv

Äldreomsorg (övergripande)	2017	2018	2019	Riket 2019
Nettokostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv.	7 196	7 089	7 004	5 772
Omsorgspersonalen på vardagar i boende med särskild service för äldre med adekvat utbildning (%).	91	91	87	82
Nettokostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv.	3 691	3 661	3 860	3 640
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg- helhetssyn (%)	93	92	90	88

Nettokostnad för särskilt boende (kr/inv.) var högre än rikssnittet och ligger på liknande nivå som föregående år.

Andelen omsorgspersonal med adekvat utbildning har minskat sedan föregående år men ligger högre än genomsnittet i landet.

Nettokostnaden för hemtjänst har ökat något i Strängnäs kommun år 2019, samtidigt som brukarbedömning med positivt utfall har minskat jämfört med tidigare år.

Förskola	2017	2018	2019	Riket 2019
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola (%)	-2,7	-3,9	-8,7	-0,6
Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn	142 897	149 169	152 877	158 177
Heltidstjänster med förskollärlärolegitimation, kommunal regi, (%)	39	39	37	43

Avvikelse gentemot referenskostnaden har ökat sedan föregående år gällande förskoleverksamheten. Genomsnittet i landet låg något under referenskostnaden.

Gällande kostnaden för kommunal förskola så var den lägre för Strängnäs jämfört med rikssnittet samt att den har ökat sedan 2018.

Andelen heltidstjänster med förskollärlärolegitimation har minskat något jämfört med tidigare år och Strängnäs ligger under genomsnittet i landet.

Grundskola	2017	2018	2019	Riket 2019
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	-5,4	-6,8	-9,4	0,0
Nettokostnad grundskola åk 1-9, kr/elev	94 788	94 965	97 045	107 508
Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommunen, andel (%)	77,1	73,2	73,4	75,9

Nettokostnadsavvikelse för grundskolan ligger år 2019 fortsatt lägre än referenskostnaden. Genomsnittet i landet låg på 0,0 % och därmed i nivå med referenskostnaden.

Nettokostnaden för grundskola har ökat något sedan 2018 och Strängnäs har en lägre kostnad jämfört med snittet i landet.

Gällande kunskapskraven för elever i åk. 9 placerade sig Strängnäs något lägre än snittet i landet. Jämfört med tidigare år så ligger kommunen på liknande nivå.

Gymnasieskola	2017	2018	2019	Riket 2019
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola (%)	10,3	4,3	2,2	0,4
Nettokostnad gymnasieskola, kr/elev	124 744	122 292	127 172	118 032
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning hemkommun, genomsnitt	14,5	14,6	14,6	14,4

Strängnäs hade 2019 en nettokostnadsavvikelse för gymnasieskolan på 2,2 % jämfört med riket på 0,4 %.

Nettokostnaden för gymnasieskola ha ökat något jämfört med tidigare år och Strängnäs kommun ligger över genomsnittet bland landets kommuner.

Gällande betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning så ligger Strängnäs på samma nivå som föregående år samt på liknande nivå i jämförelse med snittet i landet.

Omvärldsanalys ur Strängnäs kommuns perspektiv

LSS	2017	2018	2019	Riket 2019
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	3,5	4,5	3,1	-0,0
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	1 066 293	1 256 432	1 257 744	1 071 829
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare	268 302	283 491	263 795	230 981

Nettokostnadsavvikelsen har minskat något sedan 2018 men är fortfarande högre än förväntat.. Genomsnittet i landet låg 2019 i linje med referenskostnaden.

Gällande kostnaden funktionsnedsättning boende så ligger den på liknande nivå som 2018, men jämfört med snittet bland landets kommuner så ligger Strängnäs över snittet.

Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare var år 2019 över snittet i landet, men jämfört med 2018 så har kostnaden minskat.

IFO	2017	2018	2019	Riket 2019
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/inv.	4 052	3 961	3 934	4 891
Nettokostnadsavvikelsen individ- och familjeomsorg (%)	6,9	0,9	1,5	-0,1

Strängnäs kostnad för individ- och familjeomsorg har senaste åren legat på liknande nivå och jämfört med snittet i landet så ligger kommunen under snittet.

Nettokostnadsavvikelsen ligger även den på liknande nivå som föregående år och därmed fortsatt högre än referenskostnaden. Genomsnittet i landet låg år 2019 något under referenskostnaden.

Integration	2017	2018	2019	Riket 2019
Kommunmottagna i flyktingmottagandet under året med uppehållstillstånd, räknat i antal under året	212	113	101	25 597
Förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	60,6	57,9	-	-
Studerande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år, andel (%)	11,6	12,2	-	-

Antalet mottagna i flyktingmottagandet under 2019 har minskat något sedan 2018.

Med förvärvsarbetande skyddsbehövande och anhöriga (flyktingar) 20-64 år syftas till personer som sökt asyl, fått uppehållstillstånd, kvotflyktingar samt deras anhöriga. Data saknas för Strängnäs kommun samt riket 2019, men av tabellen framgår att andelen minskat något mellan 2017 och 2018.

Gällande studerande skyddsbehövande och anhöriga i samma situation som ovan så saknas data även här, men mellan 2017 och 2018 så ökade andelen.

Omvärldsanalys ur Strängnäs kommuns perspektiv - Sammanfattning

Demografi

Kommunens befolkning fortsätter att öka till 2019. Vi ser att Strängnäs befolkning ligger betydligt högre till antalet jämfört med andra kommuner som också inkluderas i kategorin Pendlingskommun nära större stad. Strängnäs befolkning ligger på cirka 35 700 medan snittet för andra pendlingskommuner nära storstad ligger på omkring 16 300.

Kommunens flyttningsnetto fortsätter att öka dvs en högre inflyttning än utflyttning.

När det gäller Strängnäs befolkningssammansättning kan vi se att den i stort följer liknande mönster som andra pendlingskommuner. Strängnäs har en något lägre andel invånare i gruppen 65-79 år men en något högre andel invånare som är 80+ år.

Strängnäs en demografisk försörjningskvot som ligger lägre än snittet för andra kommuner i länet men i nivå med genomsnittet för gruppen pendlingskommuner och för alla Sveriges kommuner. Bland invånarna i arbetsför ålder är sysselsättningen i Strängnäs högre än snittet för andra pendlingskommuner och ligger även högre än snittet för kommunerna i länet och riket i stort.

Strängnäs har en arbetslöshet som generellt följer samma mönster som arbetslösheten i riket i stort. Sedan år 2014 har dock andelen arbetslöshet i Strängnäs varit lägre än riket i stort samt snittet för övriga kommuner i gruppen pendlingskommuner. Andelen varierar mellan åren men det har generellt funnits en nedåtgående trend sedan 2014.

Långtidsarbetslösheten i Strängnäs kommun har under de senaste åren varit på en liknande nivå som riket i stort och andra pendlingskommuner. Det finns en svagt uppåtgående trend de senaste åren även om långtidsarbetslösheten minskade med ca två procentenheter mellan 2018 och 2019

Ekonomi

Strängnäs kommun har under lång tid haft lägre skattesats än andra pendlingskommuner och snittet för alla kommuner i landet. Strängnäs har fortfarande en lägre skattesats än snittet för kommunerna i länet.

Om man räknar med kommunens pensionsåtagande så har soliditeten för Strängnäs under de senaste åren varit väldigt låg. Strängnäs soliditet har varit och är fortfarande lägre övriga kommuner i länet. Trenden är dock positivt då soliditeten ökat de senaste åren och är sedan 2016 inte längre negativ.

Omvärldsanalys ur Strängnäs kommuns perspektiv- Sammanfattning forts.

Verksamheter

Kommunens äldreomsorg uppvisar lägre kostnader än riket och en jämförelse av nettokostnadsavvikelse visar på ca 2,7 % lägre kostnader än förväntat även om nettokostnaderna är högra än riket. Brukarbedömningen inom äldreomsorg visar på goda resultat även utbildningsnivå inom äldreomsorg där andelen utbildad omsorgspersonal ligger på en bra nivå i förhållande till riket

Förskole verksamheten uppvisar motsvarande bild med lägre kostnader än riket men däremot utmaningar beträffande kompetens nivå hos personal. 2019 hade endast 37% förskolelegitimation av kommunens personal i förskola. Jmf rikets 43 %.

Även grundskolan har en lägre kostnadsnivå än riket. Resultatet för grundskolan indikerar dock behov av förbättringar och kommunen har en lägre andel ungdomar som klarar kunskapsmålen än riket i genomsnitt.

Gymnasieskolan har nästan den omvända situationen med högre kostnader än förväntat men med ett resultat i nivå med riket.

Den verksamhet som i dessa jämförelser avviker något mer är kommunens LSS verksamhet. Här noteras en högre nettokostnadsavvikelse än förväntat och även i övrigt har verksamheten kostnader som ligger över riket.

Kommunens individ och familjeomsorg uppvisar i jämförelsen förhållandevis låga kostnader.

Risicanalys av styrelse och nämnder -

Sammanfattning av bedömda riskområden
identifierade i omvärldsanalys och
grundläggande granskning

Risikanalyt av styrelse och nämnder

Bakgrund

Revisorerna ska bedöma vilka hinder, hot eller risker som finns i verksamheten. Hur betydande är riskerna? Hur sannolikt är det att de existerar eller kommer att inträffa? Revisorerna ska också ta ett avstamp i styrelsers och nämnders eget arbete med omvärldsbevakning, styrning och intern kontroll samt riskanalyt. Enligt god revisionssed ska analysen ske löpande under året men en årlig avstämning krävs inför varje års planering och granskning. Vidare framhåller god revisionssed vikten av att revisionsplanen är flexibel, detta för att ge utrymme till hantering av oförutsedda händelser och andra behov av omprioriteringar.

Syfte

Uppdraget syftar till att identifiera ekonomiska, juridiska, verksamhetsmässiga och förtroendemässiga risker som har en väsentlig betydelse för styrelsens/nämndens verksamhet, funktioner och processer. De identifierade riskerna ska utgöra underlag för revisionens beslut om revisionsplan och för kommande års revisionsplaner.

Metod och utgångspunkt

Som ett steg i identifieringen av riskområden har revisorerna genomfört grundläggande granskning. Revisorerna begär årligen att styrelsen/nämnden identifierar de största riskerna som har väsentlig betydelse för styrelsens/nämndens verksamhet. Därtill har styrelsen/nämnden ombetts att identifiera väsentliga områden under året och inför kommande år.

På efterföljande sidor ges en sammanfattning av identifierade riskområden för respektive styrelse/nämnd som grundar sig på de iakttagelser som framkommit i svar på frågor och intervjuer. Riskidentifieringen avser verksamheten 2020 och åren framöver.

I analysen ingår omvärldsbevakning baserad på SKR:s ekonomirapport samt en kommunspecifik omvärldsanalys.

Matrisen nedan (hämtad från god revisionssed i kommunal verksamhet) kan utgöra stöd för revisorernas bedömning av risker och prioritering av granskningsområden. Utifrån matrisen har revisorerna kategoriserat riskområden enligt graderingen låg, medel eller hög risk.

Riskgradering	
■	Hög risk
◆	Medel risk
●	Låg risk

Risikanalyt av styrelse och nämnder

Sammanfattning

Kommunövergripande gör revisorernas bedömningen att det finns risker avseende kommunstyrelsens uppsikt över verksamheter som bedrivs i de kommunala bolagen och till viss del även inom nämnderna. I den grundläggande granskningen 2020 har fokus varit mot målstyrningsprocessen och de förtroendevaldas delaktighet i processen att ta fram och bryta ned kommunfullmäktigs mål och här bedömer revisorerna att det finns risker och/eller utvecklingsbehov.

Kommunstyrelsens och nämndernas uppföljning av den interna kontrollen har tidigare varit föremål för granskning av revisorerna och behovet av förbättring har noterats för nämnder och styrelse. Revisorerna avser att fortsätta följa utvecklingen på detta område.

Genom den ökade efterfrågan på kommunens tjänster är det väsentligt att kommunen kan både tillvara ta den kompetens som kommunen har genom sin personal men också att vara attraktiv som arbetsgivare för nyanställning. Kommunens möjligheter att vara en attraktiv arbetsgivare, arbetet med att minska sjukfrånvaro, såväl kort- som långtidssjukfrånvaro samt det systematiska arbetsmiljöarbetet är områden som kan bli föremål för granskning. Särskilda utsatta verksamhetsområden är förskola, skola och äldreomsorg.

Ytterligare områden som berör samtliga verksamheter och bolag och där risker bedöms är inköp och avtalstrohet, förekomst och uppföljning av bisysslor samt arbete mot fusk, bedrägeri och oegentligheter.

IT såväl avseende säkerhet som utveckling är ett område där revisorerna bedömer det finns fortsatta risker i kommunstyrelse och nämnder. Revisorerna bedömer också att det finns en osäkerhet i nämnderna kring vilket ansvar man har och hur man ska se på roller och ansvar mellan kommunstyrelse och sig själva på dessa områden.

Insatser för barn med särskilda behov och övergången mellan olika skolformer samt personaldimensionering i förhållande till antal barn inom förskola och fritidshem är också områden där revisorerna bedömer det finns risker i förhållande till lagstiftning och mål för verksamheterna. Barn- och utbildningsnämndens arbete för att barn och ungdomar ska klara kunskapsmålen är ytterligare riskområden som är förknippat med såväl en bra studiemiljö som kompetens hos personalen i skolan. Likaså ses risker i förutsättningarna för rektorerna att verka i sin roll som pedagogiska ledare i det strategiska arbetet med att stödja elever att klara målen i grundskolan. Även arbetet för att motverka ogiltig skolfrånvaro kan bli föremål för granskning

Inom socialnämndens ansvarsområde bedömer revisorerna också att det finns risker avseende nämndens arbete med stödjande och förebyggande insatser för barn och unga, familjer och enskilda. Likaså nämndens kontroll över utvecklingen avseende externa vårdkostnader samt uppföljning av placeringar inom barn och ungdomsvård. Även samverkan med andra aktörer och inte minst skolan bedöms som ett riskområde.

Även inom äldreomsorgen kan revisorerna se risker. Coronapandemin har generellt blottlagt risker inom vården av de äldre och här kan granskningar av äldrenämndens åtgärder och planering för att säkerställa och utveckla verksamheten bli aktuellt. Områden som lyfts fram i riskbedömning är vikariehantering och utbildningsnivå.

Risicanalys av styrelse och nämnder, forts

Arbete för att motverka välfärdsbedrägeri ses som ett allmänt riskområde av revisorerna där flera nämnder och styrelse i kommunen kan vara berörda. Socialnämndens ansvar i detta område är dock tydligt och ses som ett riskområde av revisorerna, men även hantering av bidrag till föreningar kan bli aktuellt för granskning.

Behovet av och strategi kring utvecklingen av digitala tjänster kan även det blir föremål för granskning. Behovet av att utnyttja digitaliseringens möjligheter är stora men samtidigt krävs en kunskap och riskanalys inom kommunens olika nämnder kring utvecklingen. Här kan särskilt fokus komma att läggas på miljö och samhällsbyggnadsnämndens arbete med att digitalisera sina tjänster. På samma sätt ser revisorerna även risker avseende roller och ansvar mellan nämnderna och kommunstyrelsen och dess IT-verksamhet.

Inom teknik och fritidsnämnden bedömer revisorerna att det finns risker gällande underhåll i kommunens anläggningar. Eftersatt underhåll bedöms kunna utgöra en betydande risk för kommunen.

Inom överförmyndarnämnden bedöms risker gällande rekrytering av gode män samt den interna kontrollen av uppdragstagare.

Områden som berör samtliga verksamheter och bolag och samordnad revision som kan bli aktuellt för granskning är inköp, upphandling och avtalstrohet, förekomst och uppföljning av bisysslor samt arbete mot fusk, bedrägeri och oegentligheter.

Planering av revisionsinsatser

Väsentliga riskområden 2021 och framåt

Nedan listas riskområden som kan bli aktuella för prioritering av revisorerna utifrån genomförd riskbedömning 2021

Riskområde	Riskområde
Stödjande och förebyggande insatser för barn och unga, samverkan skola	Styrning och ledning utifrån barnkonventionen
Insatser för barn med särskilda behov inom grundskolan	Kommunens arbete med Agenda 2030, ansvar och roller
Övergång mellan skolformer	Kvalitet och säkerställande av opartiskhet vid kommunala anställningar
Förutsättningar för pedagogisk och administrativt ledarskap inom grundskola/förskola	Säkerställande av elever förmåga att skriva
Attraktiv arbetsgivare/Kompetensförsörjning –strategi och framhållning främst inom skola, förskola samt äldreomsorg	Beredskap att hantera snabba förändringar i friskolor
Planering och framförhållning avseende underhåll av fastigheter och infrastruktur	Samverkan och påverkan på andra kommunala verksamheter vid räddningstjänstens myndighetsbeslut
Investeringsprocessen - Har kommunen en ändamålsenlig och effektiv investeringsprocess?	Digitalisering och informationshantering –kommunens strategi, planering och utnyttjande av möjligheter, serviceutbud för medborgare
Planering och framförhållning avseende resurser för skola och förskola	Kommunens uppföljning av privata utförare
Kommunens långsiktiga finansiella planering kopplat till behov och demografisk utveckling samt övriga risker	Uppföljning av långvarig ogiltig skolfrånvaro
Kommunens arbete för att förebygga oegentligheter, välfärdsbedrägerier.	Kommunstyrelsen ägarstyrning och uppsikt över verksamhet i de kommunala bolagen
IT och informationssäkerhet	

Väsentliga riskområden 2021 och framåt

Nedan listas riskområden som kan bli aktuella för prioritering av revisorerna utifrån genomförd riskbedömning 2021

Riskområde
GDPR
Strategiskt arbete rörande arbetsmiljö
Uppföljning av KF:s beslut
Upphandling och inköp samt avtalstrohet
Samhällsbyggnad - Förändringar av plan och bygglag
Biståndsbedömning hemtjänst
Delegationsbeslut

Genomförda/pågående granskningar 2020

Genomförda/ pågående	Ansvarig nämnd/styrelse
Grundskolans måluppfyllelse	Barn och utbildningsnämnden
Förebyggande och stödande insatser för barn och ungdomar	Socialnämnden
Kommunens framförhållning avseende planering och underhåll av VA	Teknik och fritidsnämnden, SEVAB, Kommunstyrelsen
Granskning av delårsrapport	Kommunstyrelsen
Grundläggande granskning av nämnder och styrelser	Kommunstyrelsen samtliga nämnder
IK Löneprocess	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder
Krishantering Corona pandemin	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder
Granskning av årsredovisning och bokslut	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder

Genomförda granskningar 2014-2019

Granskning	Ansvarig nämnd	Kom.			
Granskning av systematiskt det systematiska arbetsmiljöarbetet	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder och SFAB	2019	Granskning av grundskolans ledningsfunktion	Barn och utbildn, Kommunstyrelsen	2017
Granskning av intern kontroll, fokus på process kring uppföljning av intern kontroll	Kommunstyrelsen och samtliga nämnder	2019	Granskning av insatser för elever med särskilda behov	Barn och utbildningsnämnden	2016
Granskning av styrning och kontroll av föreningsbidrag	Kulturnämnden	2019	Granskning av sjukfrånvaro	Kommunstyrelsen alla nämnder	2016
Uppföljande granskning av uppföljning av privata utförare	Kommunstyrelsen, Teknik och fritidsnämnden	2019	Granskning av behörigheter och loggkontroll	Kommunstyrelsen	2015
Granskning av kommunens interna prissättning	Kommunstyrelsen	2018	Granskning av verksamhet och handläggningsrutiner inom individ- och familjeomsorgen	Socialnämnd	2015
Granskning av arbetet om kommunens åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	Kommunstyrelsen	2018	Granskning av insatser för elever i behov av särskilt stöd	Barn och utbildningsnämnden	2015
Granskning av kontroll och uppföljning av privata utförare	Kommunstyrelsen Teknik och fritidsnämnden	2018	Granskning av den interna kontrollen i samband med inköp och upphandling	Kommunstyrelsen	2014
Granskning av kommunens räddningstjänst	Kommunstyrelsen Teknik och fritidsnämnden	2018	Granskning av arbetet med den översiktliga fysiska planeringen	Kommunstyrelsen	2014
Riktade statsbidrag (inkl. förstudie)	Alla nämnder	2017	Granskning av bistånds handläggning samt LSS-handläggning med inriktning mot hemtjänsten	Socialnämnden	2014
Kommunens beredskap för äldreutveckling/ äldreomsorg	Socialnämnden	2017			

